

ggZ Drenthe
espria

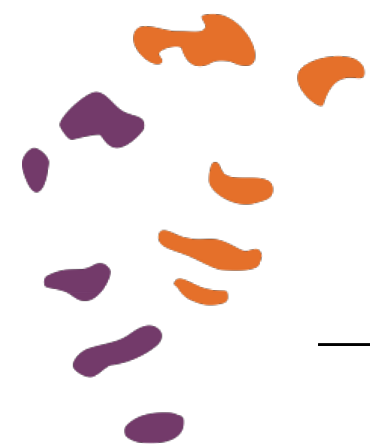
Cultuursensitieve psychodiagnostiek met behulp van de culturele formulering

Dr. Simon Groen

Antropoloog / senior onderzoeker

De Evenaar | Centrum voor Transculturele Psychiatrie

Donderdag 6 november 2025

Cultuursensitieve diagnostiek met de culturele formulering

Simon Groen PhD

Antropoloog / senior onderzoeker

GGZ Drenthe Research

Onderzoekslijn Common Mental Disorders

Bestuurslid Nederlandstalige Vereniging voor Psychotrauma (NtVP)

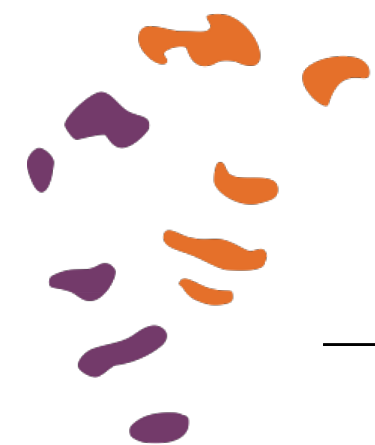
Bestuurslid Afdeling Transculturele Psychiatrie NVvP

Bestuurslid Kenniscentrum Inclusieve GGZ

Lid World Association of Cultural Psychiatry

Field trial DSM-5 Cultural Formulation Interview

Hoofdstuk Cultural identity in DSM-5 Handbook on the Cultural Formulation Interview

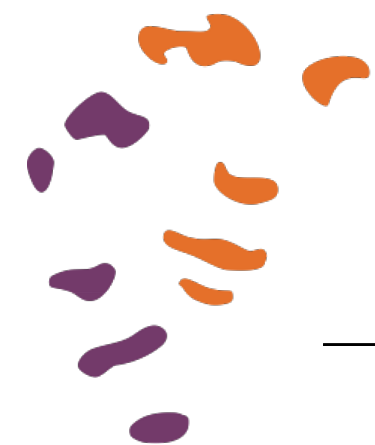
Cultuursensitieve diagnostiek met de culturele formulering

Inhoud

Invloed van cultuur op psychische klachten

Cultuursensitiviteit in de DSM

De culturele formulering in de diagnostiek

Invloed van cultuur op psychische klachten

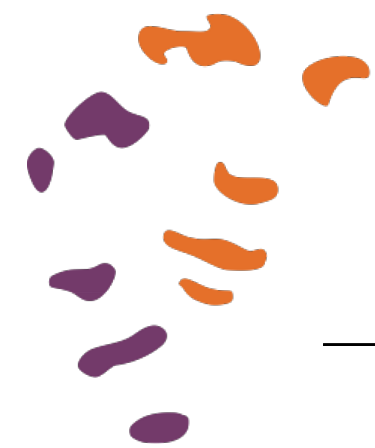
Zorgstandaard diversiteit

Een zorgprofessional is er voor álle bewoners in de gemeente of regio

Dus ook voor mensen met een andere culturele afkomst

Patiëntengroepen met een migratieachtergrond:

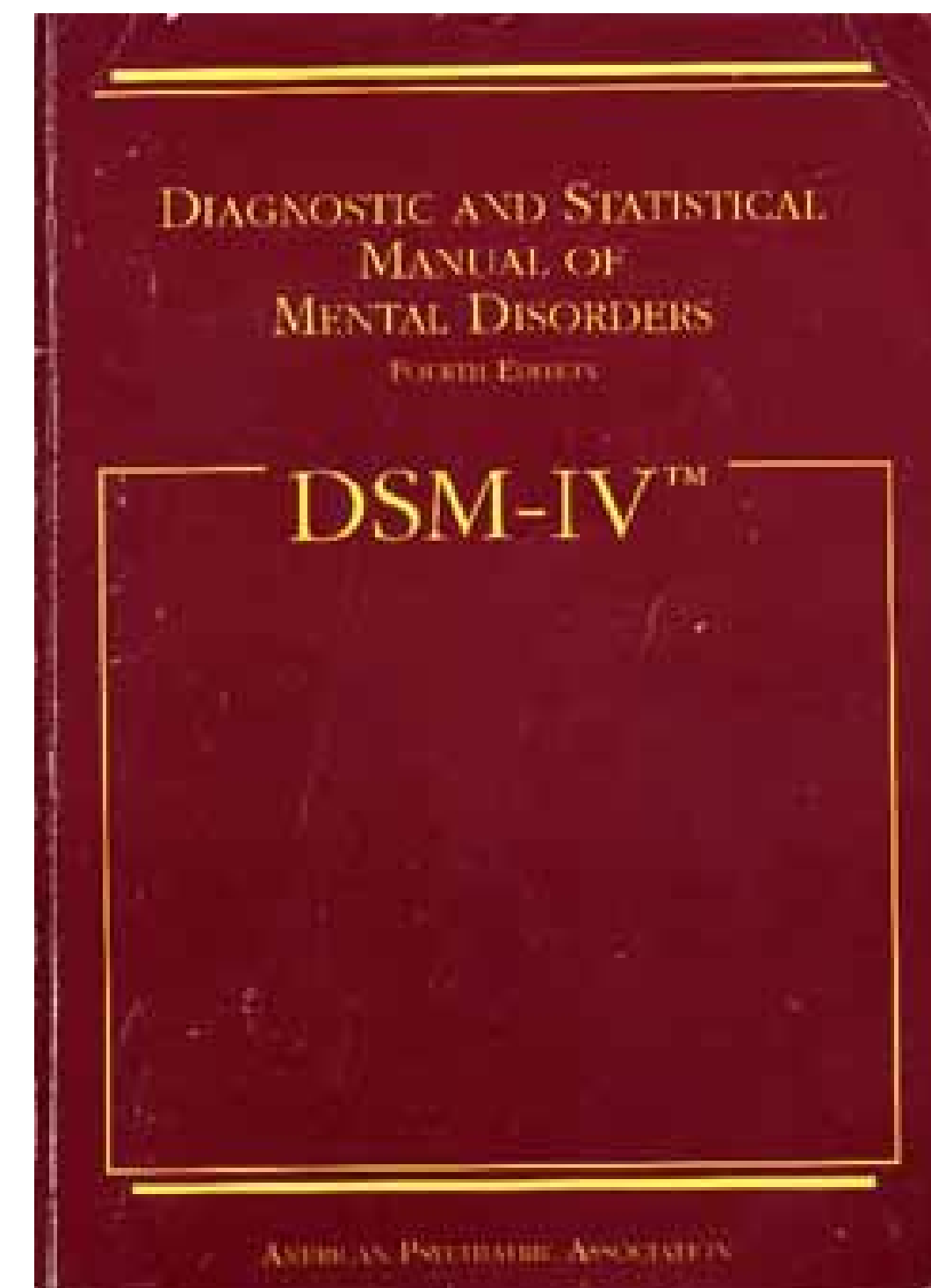
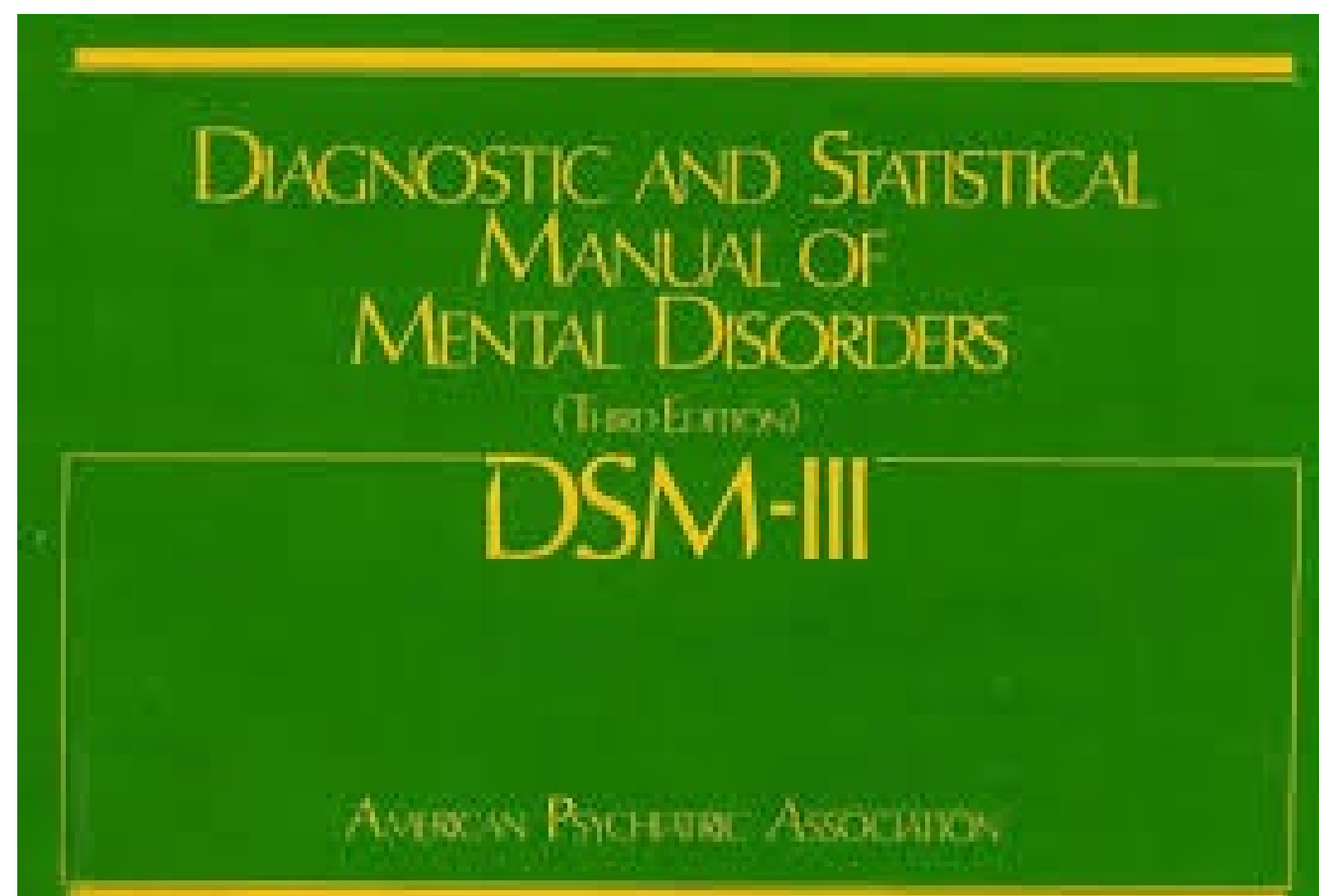
- hebben vaker last van psychische klachten en aandoeningen;
- hebben minder goede toegang tot zorg;
- en de kwaliteit en effectiviteit van zorg die ze krijgen is minder.

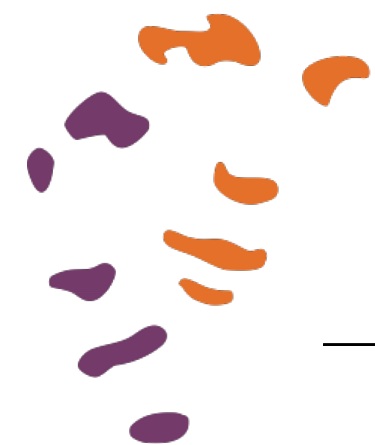

Invloed van cultuur op psychische klachten

Behoefte aan systematische evaluatie van culturele factoren

1. Universaliteit of relativiteit van psychopathologie
2. Toename culturele diversiteit van samenlevingen
3. Psychiatrische theorie en praktijk als culturele geschiedenis

Invloed van cultuur op psychische klachten

Kennis over psychiatrie

Variaties in ziekteverklaringen

Opvattingen over coping

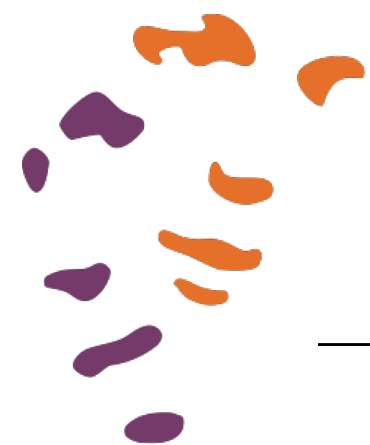
Stigma

Stereotypering

...

Kans op verkeerde diagnose

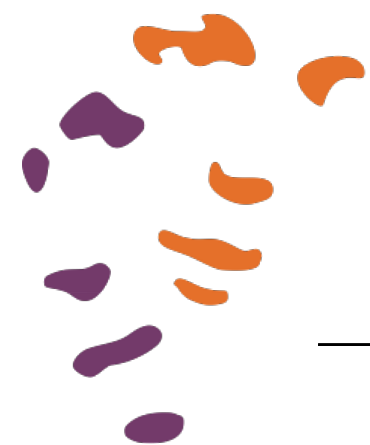

Invloed van cultuur op psychische klachten

Voorbeeld : Chinese alleenstaande moeder met depressie en PTSS

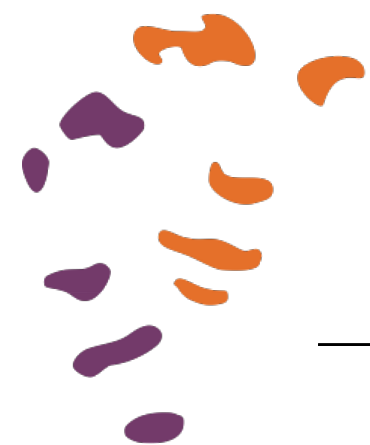
- 31-jarige Chinese vrouw met 4-jarige dochter
 - Moeilijke jeugd, mishandeld door haar vader
 - Gevlucht vanwege weigering om met een man uit het dorp te trouwen
(mannen slaan)
 - Geen contact met de vader van haar dochter
 - Ze is het 2de kind van 3
-
- Wat valt u op?

Invloed van cultuur op psychische klachten

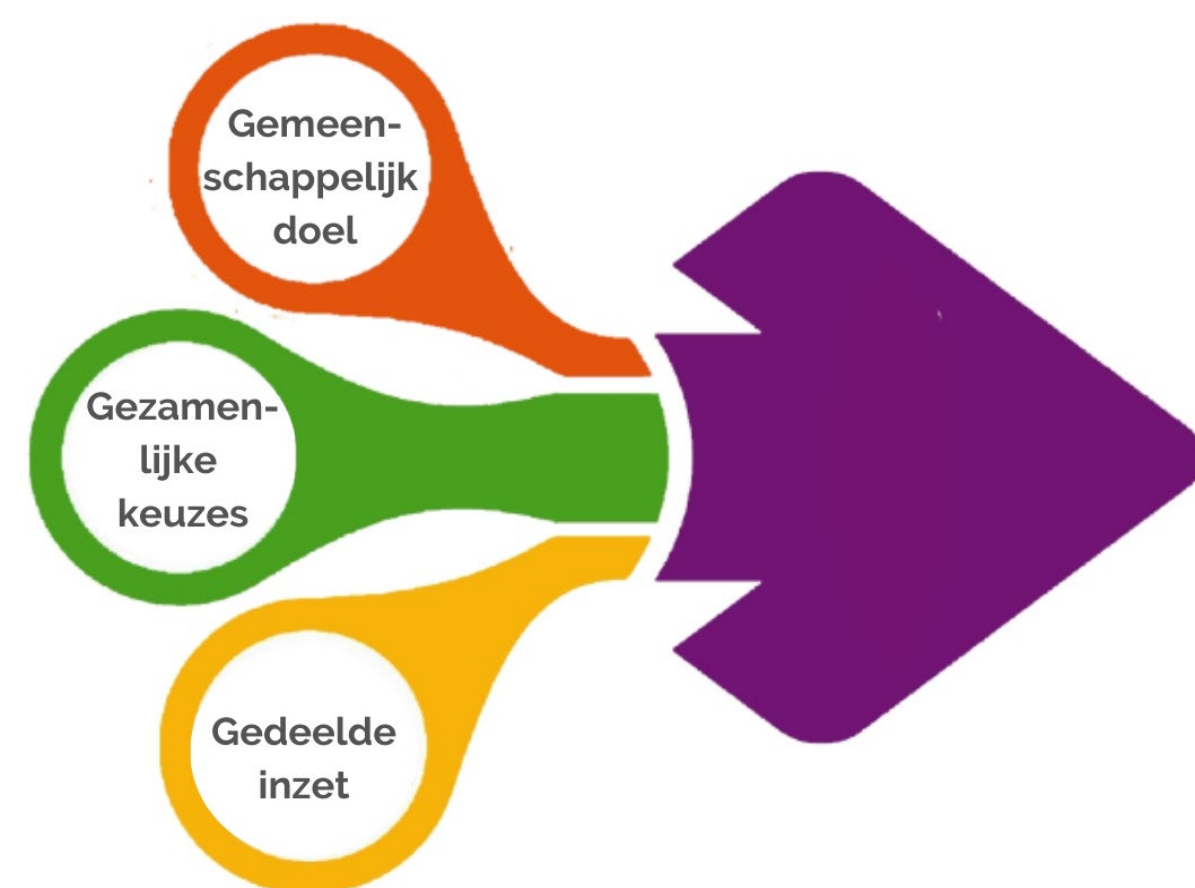
Voorbeeld : Chinese alleenstaande moeder met depressie en PTSS

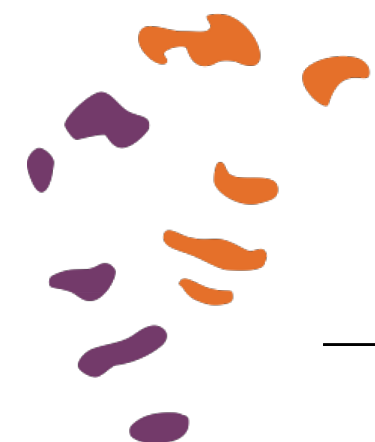
- 2de kind van 3 in een arm boerengezin
- Eerstgeborene was een dochter : vader furieus
- Toch een 2de kind ondanks de boete vanwege een kindbeleid
- Vader hevig teleurgesteld dat zij een meisje was, 3de kind was wel een zoon
- Afwijzing , vernedering, fysieke en mentale mishandeling
- Ze moest dubbele diensten draaien om de boeten terug te betalen
- Haar hele leven stond in het teken van niet als zoon geboren zijn
- Zouden klachten te maken kunnen hebben met ongewenste dochter zijn?

Invloed van cultuur op psychische klachten

- Cultuur en context hebben cruciale invloed op diagnostiek
- Overeenstemming tussen cliënt en therapeut (therapeutische alliantie)
- Gericht verzamelen en beoordelen van culturele en contextuele factoren verbetert de diagnostiek en versterkt therapeutische alliantie

Cultuursensitiviteit in de DSM

Cultuur in de DSM

Table 1. Components of a Cultural Formulation

Cultural identity of the individual

Cultural explanations of the individual's illness

Cultural factors related to psychosocial environment and levels of functioning

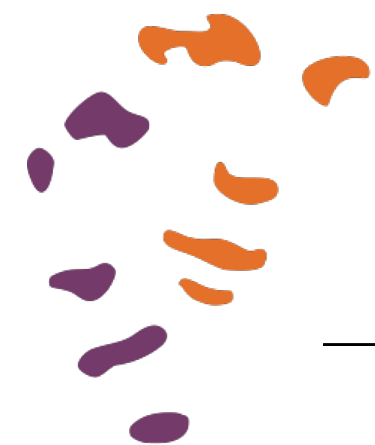
Cultural elements of the relationship between the individual and the clinician

Overall cultural assessment for diagnosis and care

Source: DSM-IV-TR, pp 897–898

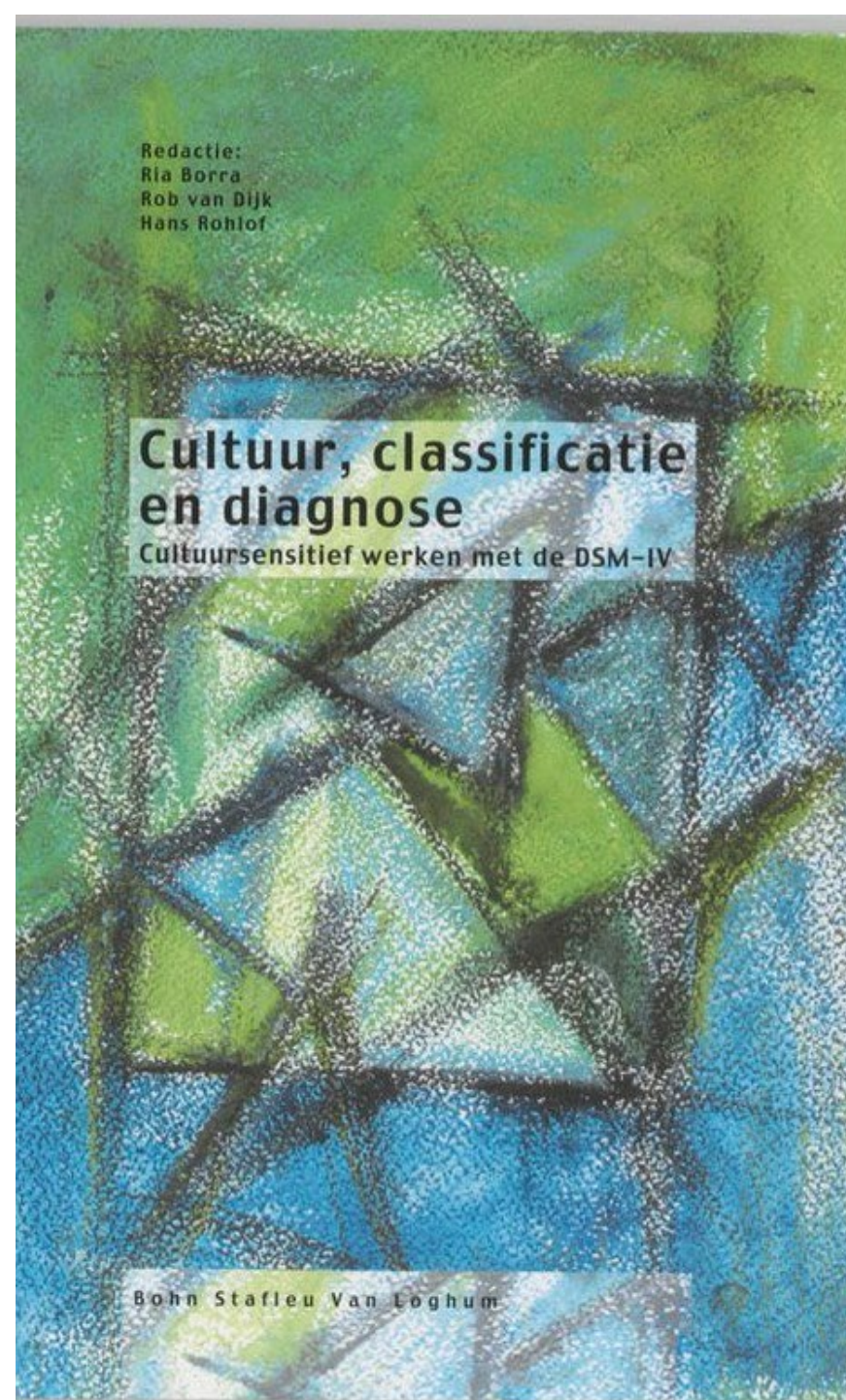
- Task force Culture and Diagnosis, NIMH, Pittsburgh 1991
- Discussieover een culturele as
- Outline for Cultural Formulation of Diagnosis
- Culture bound syndromes
- (amok, brua, ataque de nervios)

Good, B.J. (1996). Culture and DSM-IV: Diagnosis, knowledge and power. *Culture, Medicine and Psychiatry*, 20(2), 127-132.

Cultuursensitiviteit in de DSM

Culturele interview

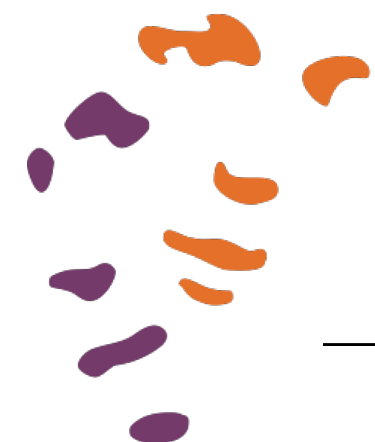

Nederland: culturele interview

- 50 vragen volgens de Culturele Formulering
- Verkorte versie: 27 vragen
- 2010: 23 instellingen
- Verschillende versies (Forensisch, Huisartsen)

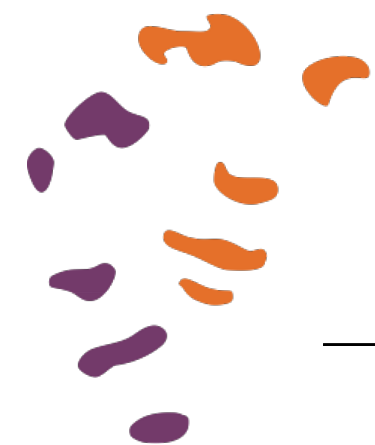
Borra, Van Dijk, Rohlof (2002). Cultuur, classificatie en diagnose. Cultuursensitief werken met de DSM-IV

Van Dijk, Beijers, Groen (2010). Het culturele interview. In gesprek met de hulpvrager over cultuur en context

Invloed van de OCF op diagnoses

Diagnostiek SCID en SCID met culturele formulering (n=23)		
Angststoornissen	9	13
GAS	-	3
Angst NAO	2	1
Paniek en agorafobie	1	-
OCD	1	-
PTSS	5	9
Stemmingsstoornissen	9	11
Depressie enkelvoudig	8	8
Dystyme stoornis	-	2
Depressie NAO	1	-
Bipolaire stoornis	1	-
Bäärnhielm S, Åberg Wistedt A & Scarpinati Rosso M (2015). Revising psychiatric diagnostic categorisation of immigrant patients after using the Cultural Formulation in DSM-IV. Transcultural Psychiatry, 52, 3, 287-310		

Invloed van de OCF op diagnoses

OCF om onzekerheid over de diagnose te reduceren

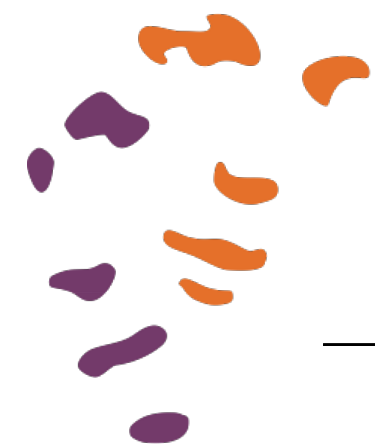
Cultural consultation service in Canada (n=323)

- intake: psychose > herdiagnose na OCF: 49% geen psychose
- Intake: geen psychose > herdiagnose na OCF: 5% wel psychose

Conclusies

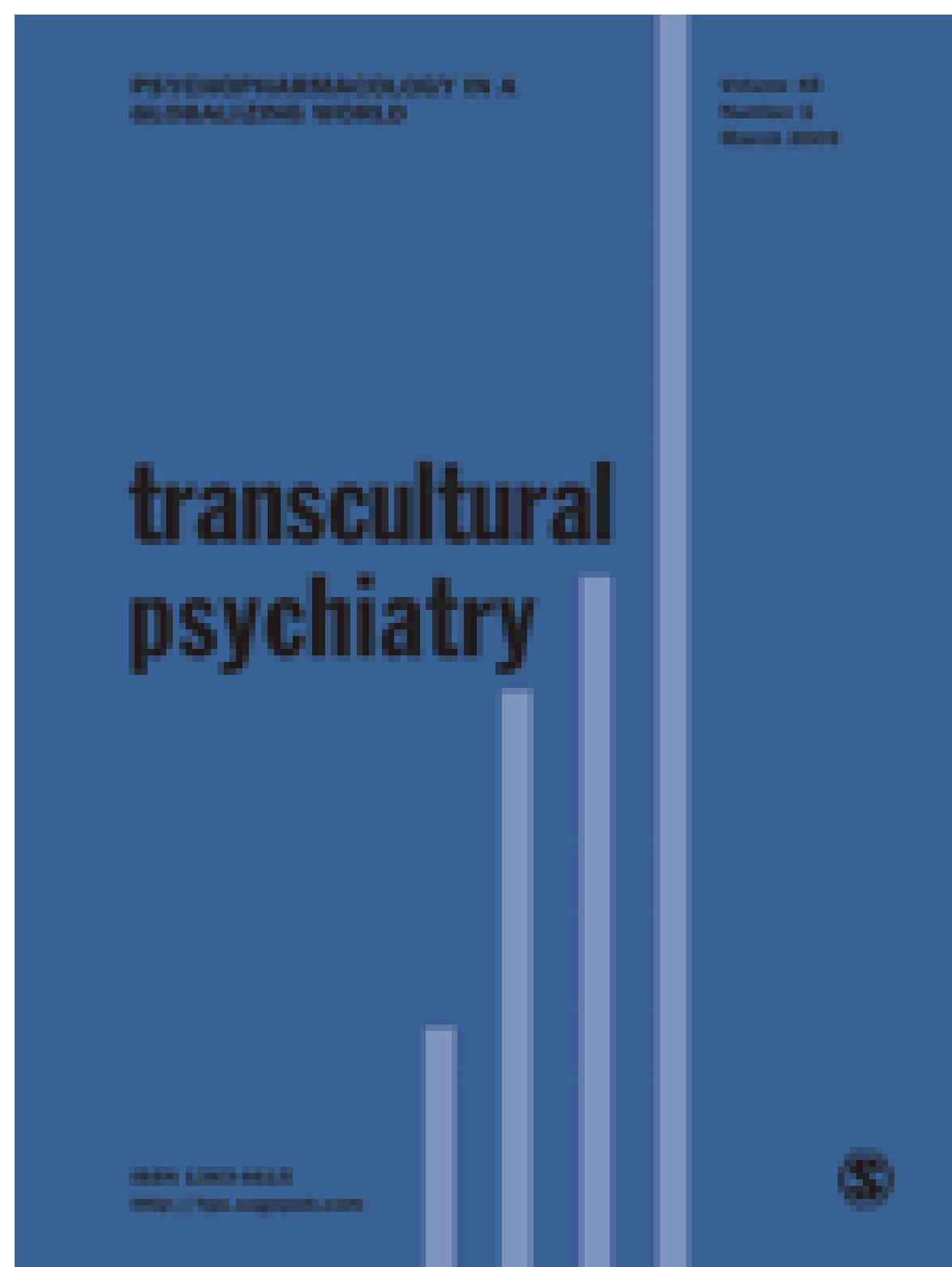
- Verkeerde diagnose psychotische stoornis bij verschillende ethniciteiten
- PTSS en aanpassingsstoornissen onrechte voor psychose aangezien

Adeponle, A.B., Thombs, B.D., Groleau, D., Jarvis, K., & Mayer, L.J. (2012). Using the cultural formulation to resolve uncertainty in diagnoses of psychosis among ethnoculturally diverse patients. *Psychiatric Services*, 63(2), 141-153.

Geschiedenis van het CFI

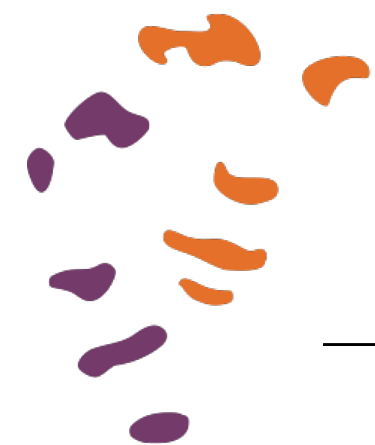
De Culturele Formulering

Evaluatie

- Geen richtlijnen
- Geen tijd
- Te complex (culturele identiteit)
- Te academisch
- Weinig reflecterend vermogen bij patiënten

DSM-5 Cultural Formulation Interview

Voorwaarden van de APA

begrijpelijk

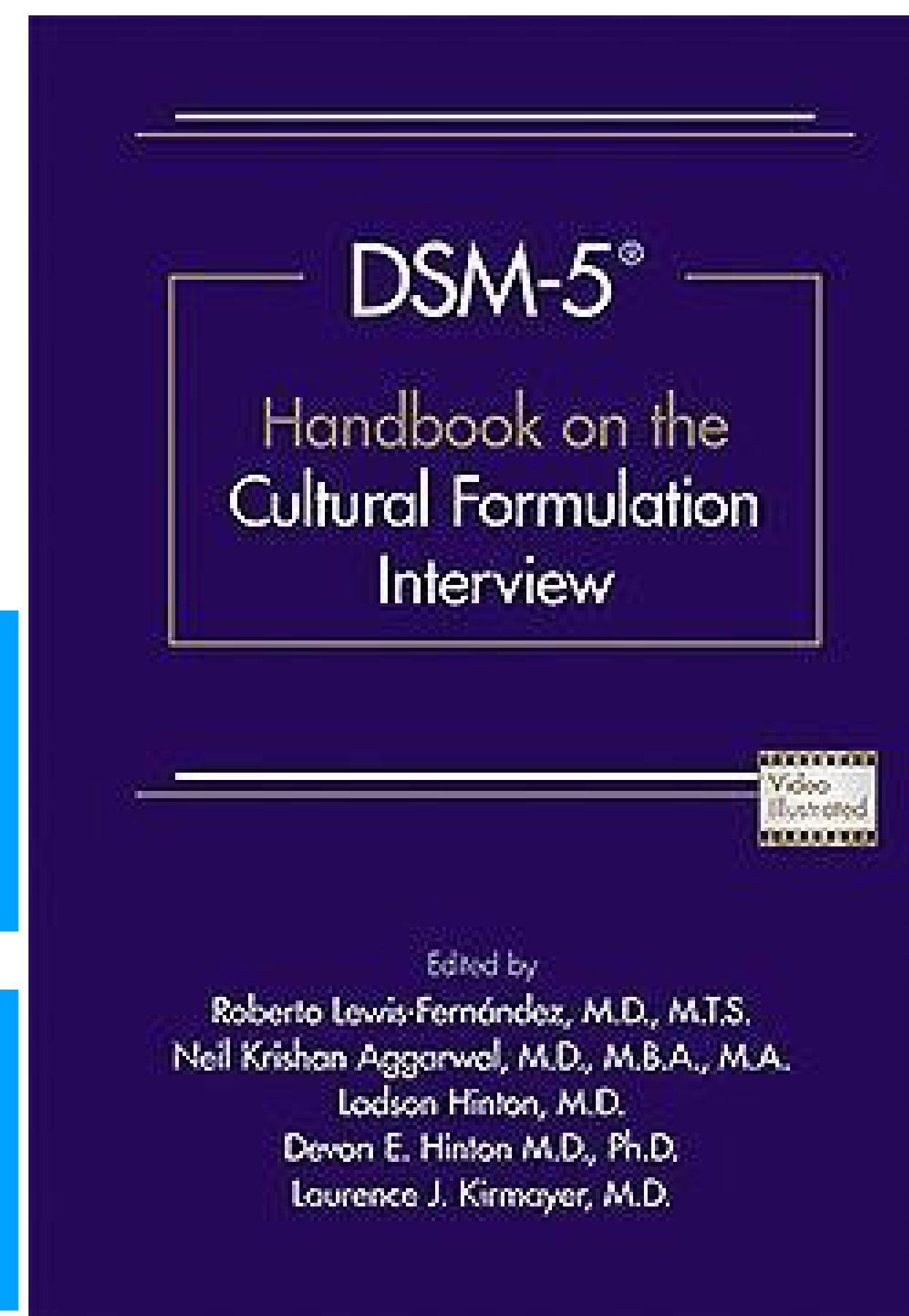
grondig

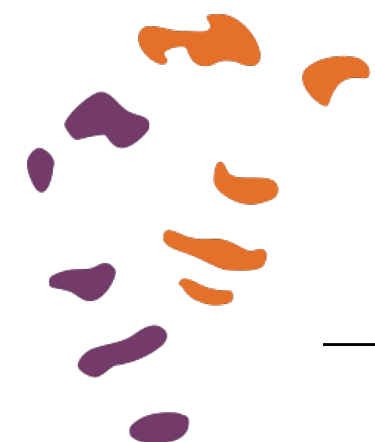
gestandaardiseerd

vaardigheden

persoonsgericht

educatief

Hoe ziet het CFI eruit?

Uitleg
interviewer

Uitleg
per vraag

Cultural Formulation

841

Cultural Formulation Interview (CFI)

Supplementary modules used to expand each CFI subtopic are noted with underline.

GUIDE TO INTERVIEWER

The following questions aim to clarify key aspects of the presenting clinical problem from the point of view of the patient and other members of the patient's social network (i.e., family, friends, or others involved in current problem). This includes the problem's meaning, potential sources of help, and expectations for services.

INSTRUCTIONS TO THE INTERVIEWER ARE *ITALICIZED*.

INTRODUCTION FOR THE PATIENT:

I would like to understand the problems that bring you here so that I can help you more effectively. I want to know about your experience and ideas. I will ask some questions about what is going on and how you are dealing with it. Please remember there are no right or wrong answers.

CULTURAL DEFINITION OF THE PROBLEM

CULTURAL DEFINITION OF THE PROBLEM

Explanatory Model, Level of Functioning

Elicit the patient's view of core problems and key concerns.

Focus on the patient's own way of understanding the problem.

Use the term, expression, or brief description elicited in question 1 to identify the problem in subsequent questions (e.g., "your conflict with your son").

Ask how patient frames the problem for members of the social network.

Focus on the aspects of the problem that matter most to the patient.

1. What brings you here today?

IF PATIENT GIVES FEW DETAILS OR ONLY MENTIONS SYMPTOMS OR A MEDICAL DIAGNOSIS, PROBE:

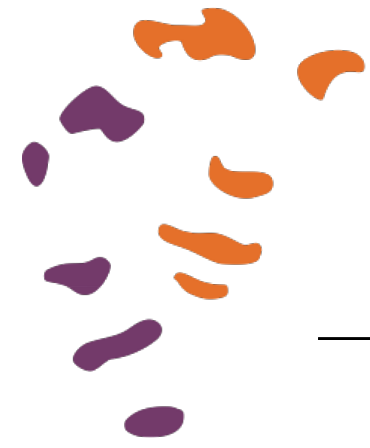
People often understand their problems in their own way, which may be similar to or different from how doctors describe the problem. How would you describe your problem?

2. Sometimes people have different ways of describing their problem to their family, friends, or others in their community. How would you describe your problem to them?

3. What troubles you most about your problem?

Begeleidende
tekst

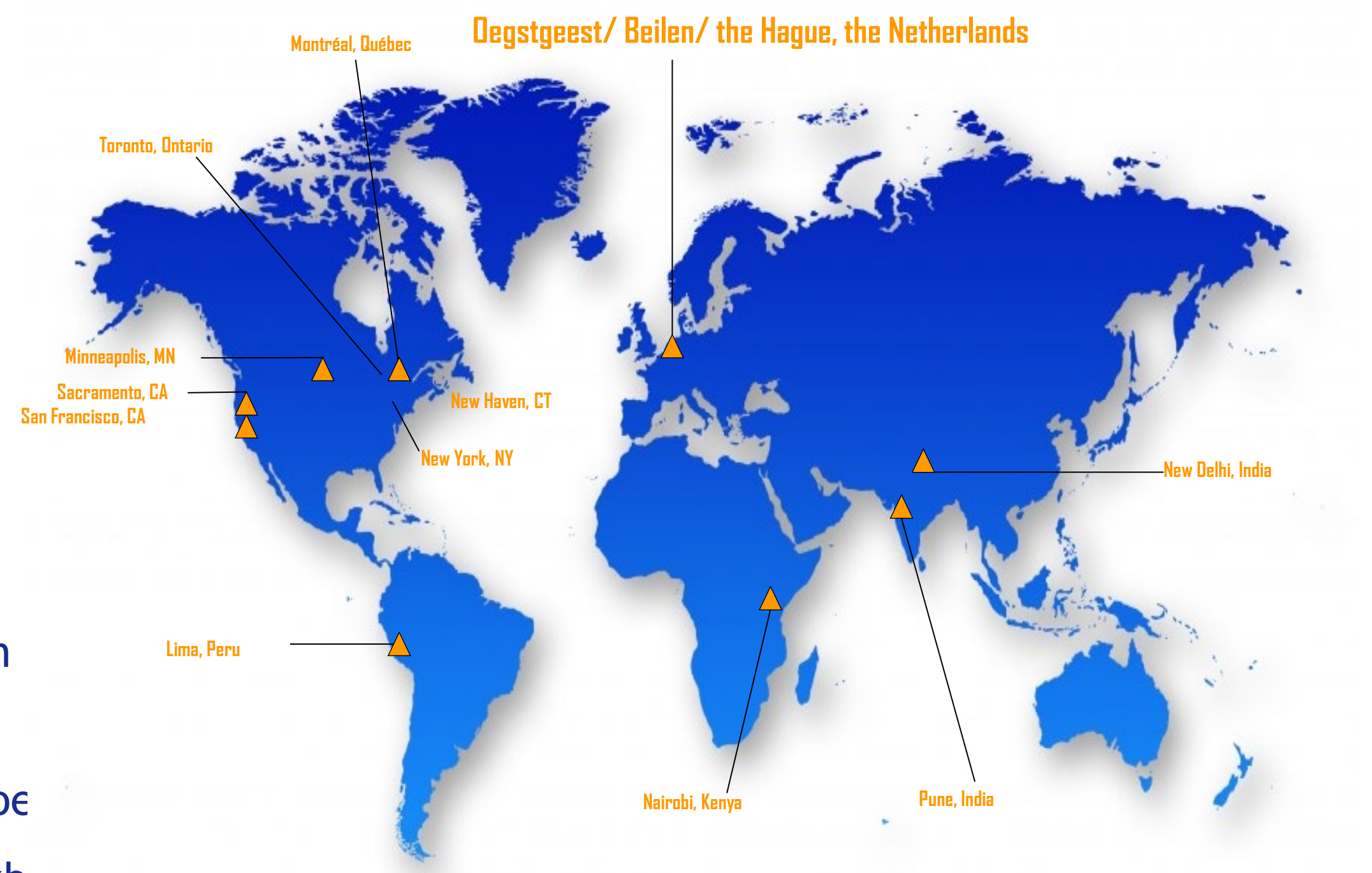
Vragen
(+ probes)

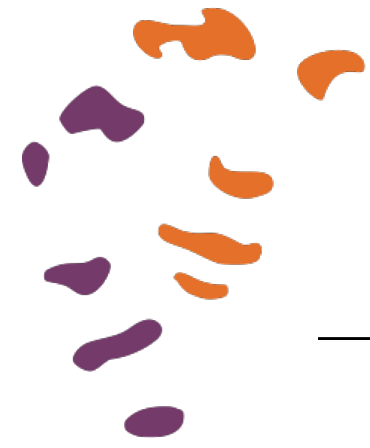

Onderzoek met het CFI

Internationaal veldonderzoek

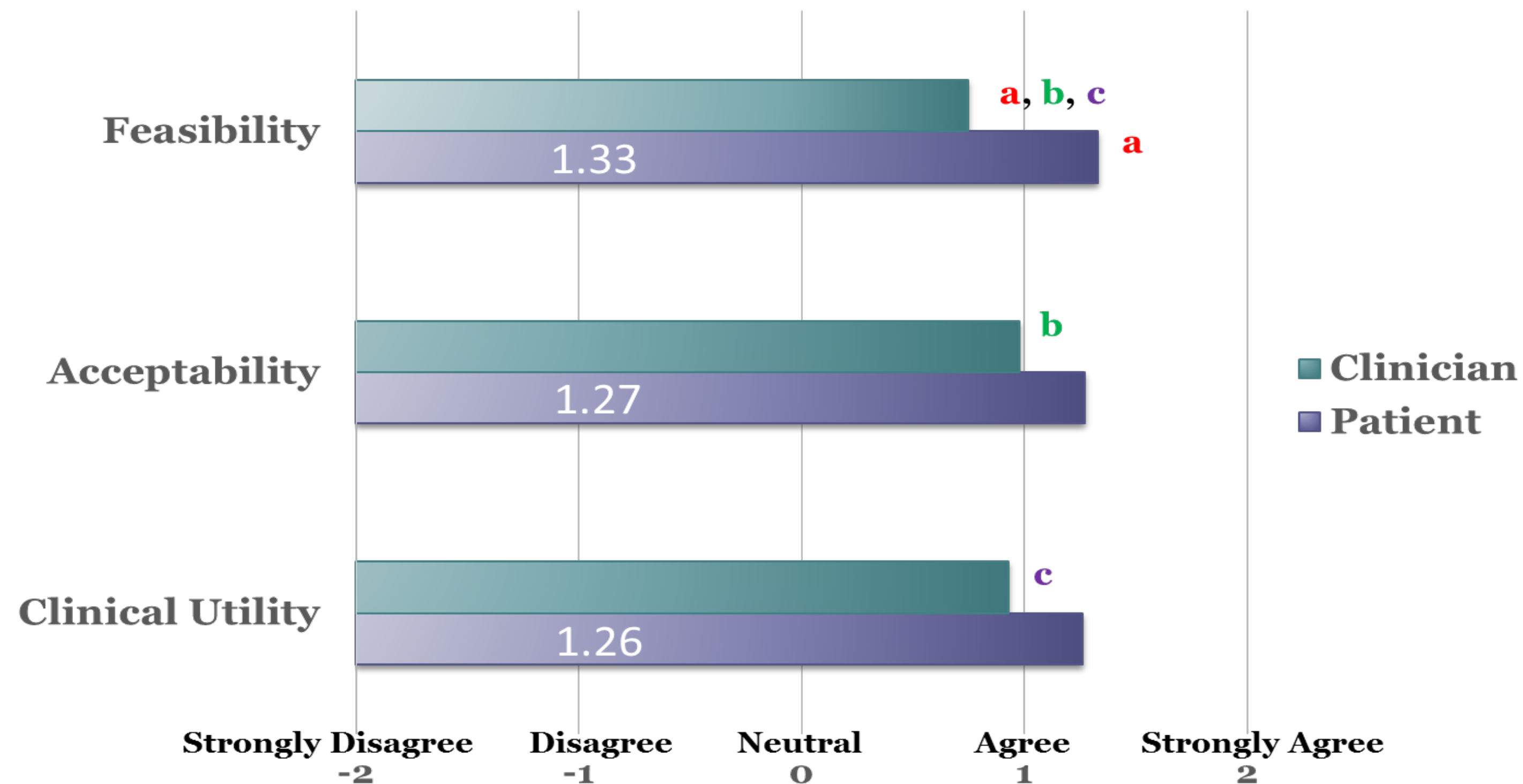
- Geleid door:
 - Study Group on Gender & Culture
 - NYSPI Cultural Competence Center
- N=321 patiënten in 12 steden in 6 landen
- Doel om vast te stellen:
 - Feasibility: Kunnen behandelen CFI afnemen? Kunnen patiënten antwoorden?
 - Acceptability: Vinden patiënten en behandelen het goe
 - Perceived clinical utility: Vinden ze de informatie bruikb

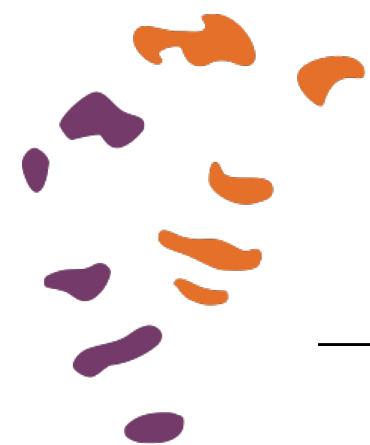

Het Cultural Formulation Interview

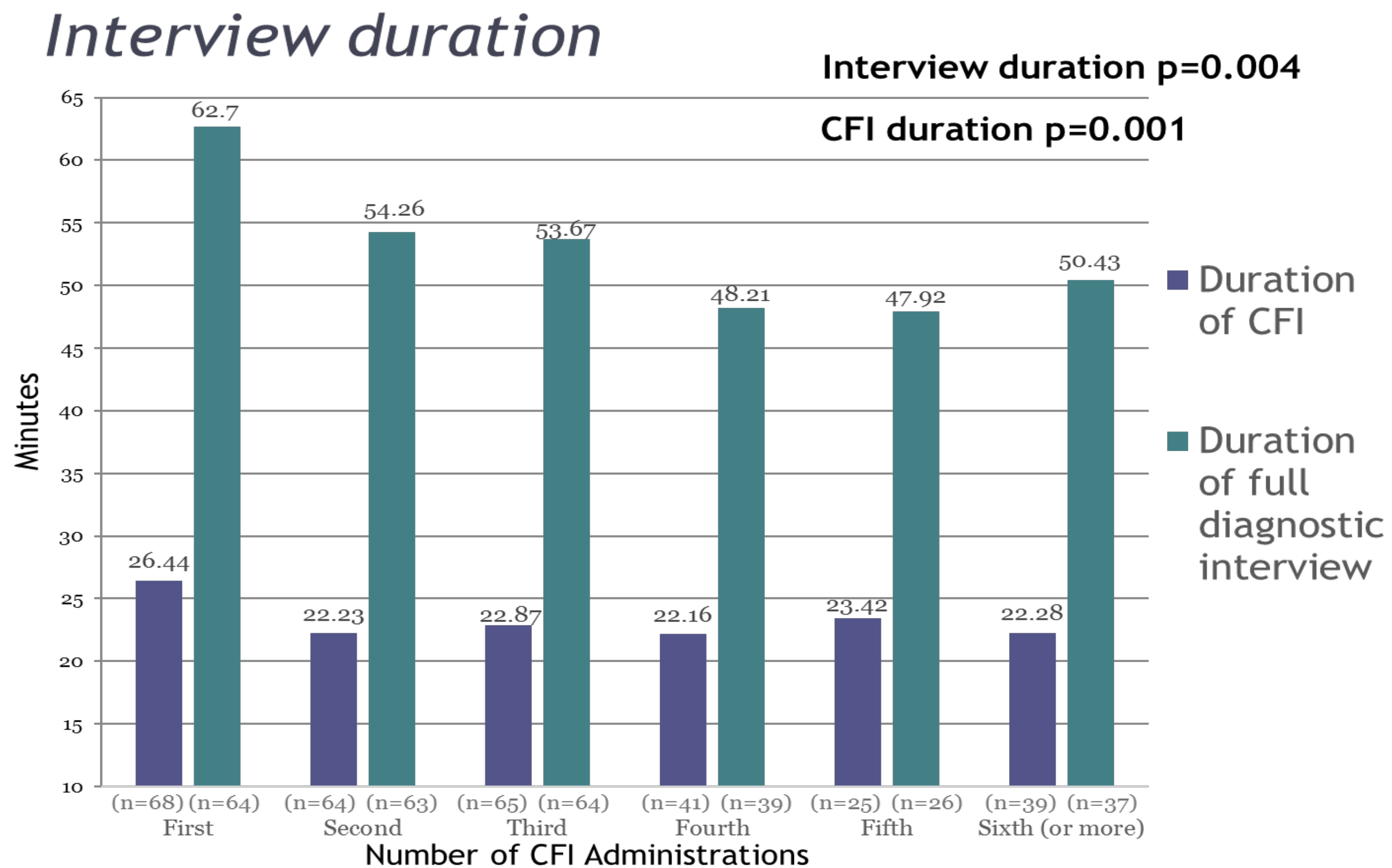
Field Trial results

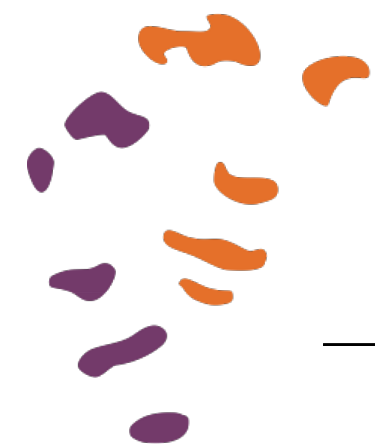

Lewis-Fernández, R., et al. (2017). Feasibility, acceptability and clinical utility of the Cultural Formulation Interview: Mixed methods results from the DSM-5 international field trial. *The British Journal of Psychiatry*, 210(4), 290-297.

Het Cultural Formulation Interview

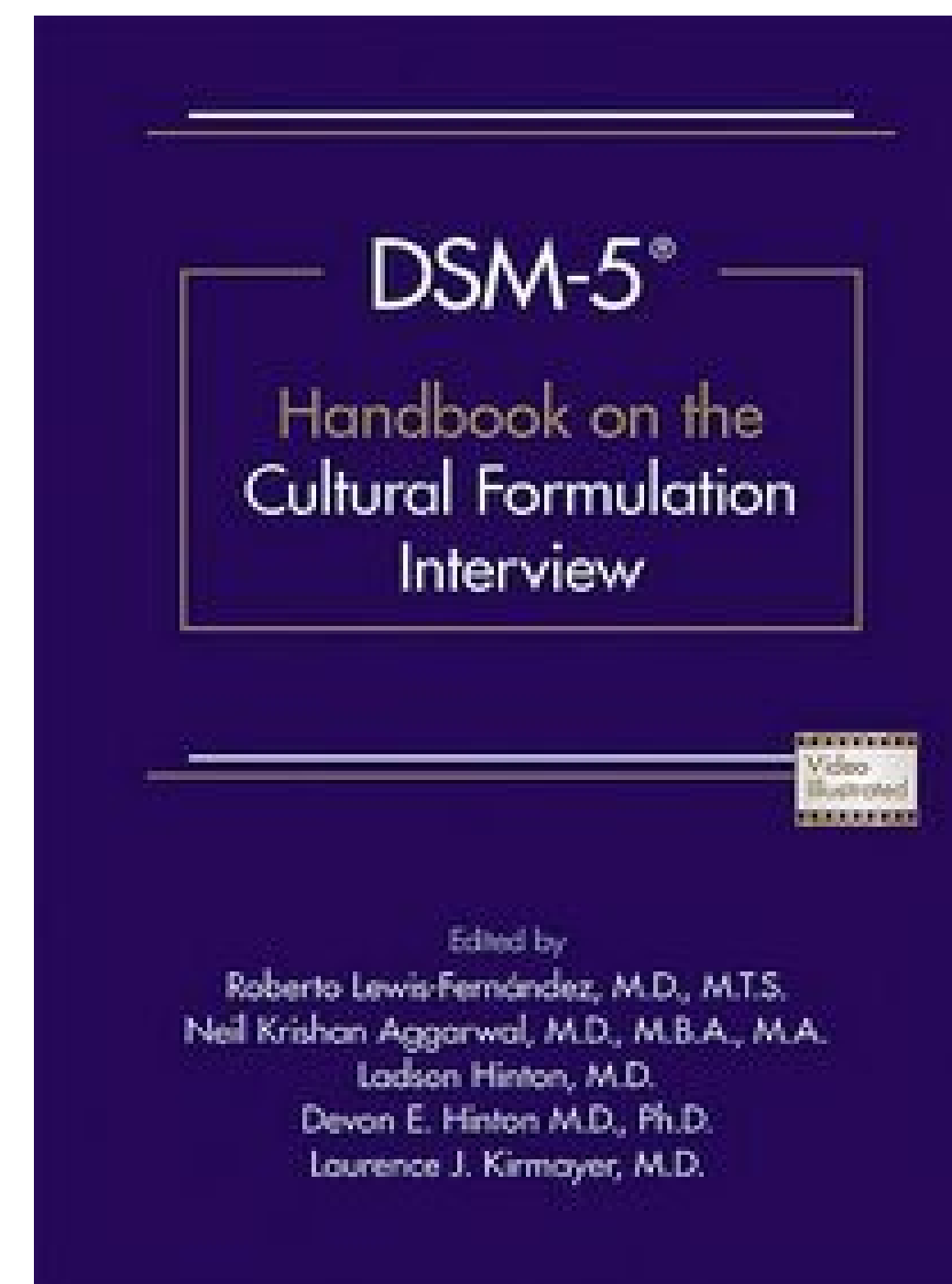
Hoe ziet het CFI eruit?

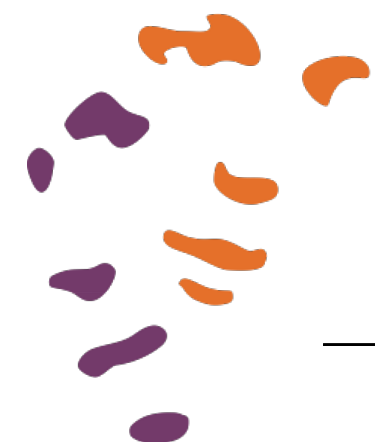
[APA - DSM-5 Handbook on the Cultural Formulation Interview](#)

16 vragen over:

- Eigen perspectief
- Perspectief op oorzaak
- Stressoren en steun
- Rol van culturele identiteit
- Eigen coping
- Vroeger hulpzoekgedrag
- Barrières
- Voorkeuren behandeling
- Relatie behandelaar - patiënt

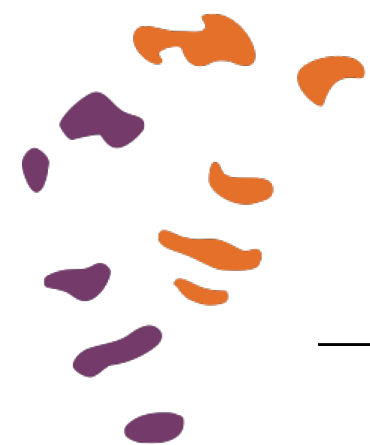

Getrapt model van het DSM-5 CFI

3 onderdelen:

1. Kerninterview met 16 vragen
2. Interview voor informanten met 17 vragen
3. 12 aanvullende modules corresponderend met vragen uit het kerninterview

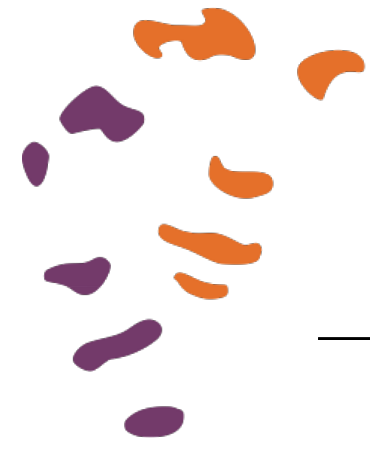
Verklaringsmodel	Coping / hulpzoekgedrag
Niveau van functioneren	Therapeut - cliënt relatie
Sociaal netwerk	Kinderen / adolescenten
Psychosociale stressoren	Ouderen
Geloof en spiritualiteit	Migranten / vluchtelingen
Culturele identiteit	Mantelzorgers

Definitie van cultuur in DSM-5

Cultuur wordt gedefinieerd als dynamische systemen van kennis, concepten, regels en praktijk die worden geleerd en overgeleverd via generaties, inclusief taal, religie en spiritualiteit, familiestructuren, levensstadia, rituelen, gewoonten en morele en juridische systemen. Culturen zijn open, dynamische systemen die voortdurend aan verandering onderhevig zijn; in de hedendaagse wereld worden de meeste individuen blootgesteld aan meerdere culturen, die gevormd worden tot hun eigen identiteiten en van waaruit zin wordt gegeven aan alledaagse ervaringen.

Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th edition, 2013:749

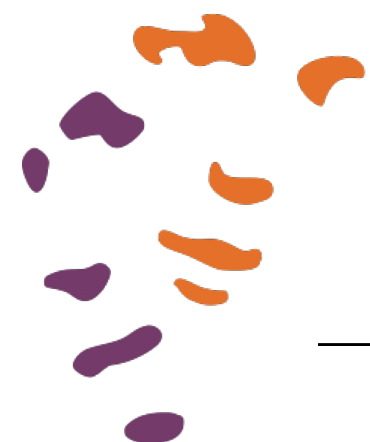

Kernpunten

- Cultuur en Context hebben een grote invloed op diagnostiek en het ontstaan van een therapeutische alliantie.
- Het Cultural Formulation Interview (CFI) is een goede en makkelijke manier om deze invloed in kaart te brengen en, waar nodig, te verbeteren
- Het CFI kun je bij iedereen afnemen, ongeacht de afkomst

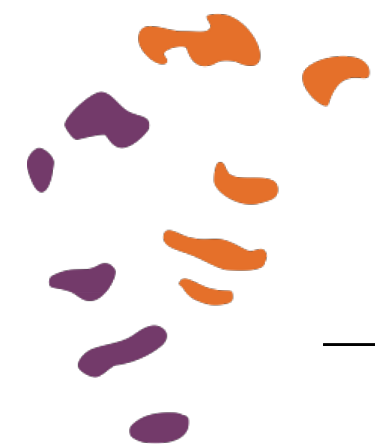
Meer weten?

Webinar CFI op 10 december 19:30-21 uur NtVP: www.ntvp.nl

Leesadviezen

- Groen, S., & Van Dijk, R. (2020). De Culturele Formulering: Een contextuele benadering van psychische klachten J. de Jong & R. van Dijk (red.), Handboek culturele psychiatrie en psychotherapie. Amsterdam: Boom/de Tijdstroom.
- https://dsm-5.nl/actueel/209-363_Cultural-Formulation-Interview/
- Lewis-Fernández, R., Aggarwal, N. K., Lam, P., Gálvaly, H., Weiss, M. G., Kirmayer, L. J., ... & Vega-Dienstmaier, J. M. (2017). Feasibility, acceptability and clinical utility of the Cultural Formulation Interview: Mixed-methods results from the DSM-5 international field trial. *The British Journal of Psychiatry*, 210(4), 290-297.
- Good, B. J. (1996). Culture and DSM-IV: Diagnosis, knowledge and power. *Culture Medicine and Psychiatry*, 20(2), 127-132.
- Lewis-Fernández, R., Aggarwal, N. K., & Kirmayer, L. J. (2020). The Cultural Formulation Interview: Progress to date and future directions. *Transcultural Psychiatry*, 57(4), 487-496.

Bedankt voor uw aandacht!

Vragen?

Simon.Groen@ggzdrenthe.nl

